

گزارش کارشناسی

پرونده‌های دیوان عدالت اداری در خصوص:

حذف عبارت «ویژه شاغلین» از دانشنامه کارشناسی ارشد
فارغ التحصیلان دانشگاه بین‌المللی، غیر دولتی - غیر انتفاعی
امام رضا (ع)

کد گزارش: ۹۵۰۴۰۲۴

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۴/۲۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

گزارش کارشناسی پرونده‌های دیوان عدالت اداری

موضوع:

حذف عبارت «ویژه شاغلین» از دانشنامه کارشناسی ارشد
فارغ التحصیلان دانشگاه بین المللی، غیر دولتی - غیر انتفاعی

امام رضا (ع)

تهیه و تنظیم:

مهدی نورایی

نظارت:

محمد برومند و سیدمجتبی حسینی پور

پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۵۰۴۰۲۴

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۵/۰۴/۲۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش کارشناسی پرونده‌های استعلامی دیوان عدالت اداری

موضوع شکایت و خواسته: حذف عبارت «ویژه شاغلین» از دانشنامه کارشناسی ارشد فارغ‌التحصیلان دانشگاه بین‌المللی، غیر دولتی - غیر انتفاعی امام رضا (ع)

شاکی: خانم فاطمه احمدی خرم آبادی

طرف شکایت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

جهات مغایرت شرعی: قواعد فقهی «اوفوا بالعقود»، «اوفوا بالعهد» و «قبح عقاب بلا بیان»

شماره و تاریخ نامه دیوان: ۱۳۹۴/۱۲/۰۳ - ۹۰۰۰/۲۱۰/۱۸۶۴۱۶/۲۰۰

مقدمه

شاکی به موجب تقدیم دادخواستی ابطال بند ۲ نامه شماره ۴۲/۲/۲۰۰۳۰۲ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۰ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مبنی بر درج عبارت «ویژه شاغلین» در دانشنامه کارشناسی ارشد فارغ‌التحصیلان دوره مجازی دانشگاه بین‌المللی غیردولتی - غیرانتفاعی امام رضا (ع)، را تقاضا نموده است. این تقاضا به جهت مغایرت شرعی و قانونی طرح شده است. در این خصوص لایحه دفاعیه‌ای از سوی مشتکی‌عنه ارسال نشده است. در ادامه به بررسی و ارزیابی ادله شاکی پرداخته می‌شود.

شرح و بررسی

از بررسی پرونده حاضر این‌گونه برداشت می‌شود که دانشگاه بین‌المللی امام رضا (علیه السلام) به استناد مجوز شورای گسترش وزارت علوم اقدام به پذیرش دانشجو در مقطع تحصیلات تکمیلی در برخی از رشته‌ها نموده است و بر همین

اساس نیز برخی از اشخاص در این مقطع اقدام به تحصیل نموده‌اند. لکن وزارت علوم طی نامه‌ای که پس از اتمام دوره تحصیل این تعداد از دانشجویان صادر شده است به دانشگاه مذکور ابلاغ نموده تا در دانشنامه فارغ‌التحصیلان مذکور، عبارت «ویژه شاغلین» قید گردد. از همین رو شاکی طی دادخواست تقدیمی خود، چنین امری را با توجه به اینکه در اطلاعیه دانشگاه و همچنین جزء شرایط ثبت نام نبوده است مورد اعتراض قرار داده است. چراکه درج چنین قیدی در دانشنامه صادره باعث می‌گردد که دارنده دانشنامه از حق ادامه تحصیل در مقطع دکتری در دانشگاه‌های داخلی، صدور مجوز برای تدریس در دانشگاه‌ها، ترجمه دانشنامه و در نتیجه امکان ادامه تحصیل در مقطع دکتری خارج، محروم و نتواند از مزایا و امتیازات این دانشنامه نظیر سایر دانشنامه‌های دیگر استفاده کند.

از سوی دیگر آن‌گونه که شاکی در دادخواست تقدیمی بیان نموده است سایر دانشگاه‌هایی که نظیر چنین دوره‌هایی را برگزار کرده‌اند به چنین امری (درج عبارت «ویژه شاغلین» در دانشنامه) ملزم نگردیده‌اند و لذا نامه وزارت علوم که تنها دانشگاه بین‌المللی امام رضا (علیه‌السلام) را مکلف به این امر نموده است نوعی تبعیض ناروا محسوب می‌شود.

جمع‌بندی

با عنایت به مطالب مذکور این گونه به نظر می‌رسد که در بازه زمانی برگزاری آزمون جذب دانشجویان دوره مجازی و پذیرش آنان، شرطی مبنی بر قید عبارت «ویژه شاغلین» در دانشنامه تحصیلی، جهت دانش‌آموختگان این دوره وجود نداشته است و دانشجویان با تصور عدم وجود چنین قیدی اقدام به تحصیل در دوره مذکور نموده‌اند. لذا می‌توان نامه متعاقب وزارت علوم مبنی بر

لزوم درج چنین قیدی در دانشنامه را که باعث متغی شدن برخی امتیازات دانشنامه می‌شود از جهت عطف به ماسبق نمودن موضوع محل تأمل دانست. علاوه بر این دانشنامه‌های دوره‌های مشابه در دیگر دانشگاه‌ها بدون قید عبارت «ویژه شاغلین» تنظیم شده است که این مسئله نیز می‌تواند به نوعی تبعیض محسوب گردد.

لازم به ذکر است که دیوان عدالت اداری در آراء خود تاکنون نظامات متعددی را به جهت عدم رعایت قاعده عطف به ماسبق نشدن واجد ایراد^(۱) و

۱. رأی شماره ۶۷۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۶ در خصوص ابطال بخشنامه شماره ۱۰۹۵۶۳/۵۰۰ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۸ سازمان تأمین اجتماعی: «به صراحت ماده واحده قانون بیمه اجتماعی رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۸ از تاریخ تصویب این قانون کلیه رانندگان وسایط حمل و نقل بار و مسافر مشمول قانون تأمین اجتماعی قرار گرفته و مکلفند حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی را راساً بر مبنای درآمدی که همه ساله طبق ماده ۳۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۹ تعیین می‌گردد حداقل سه ماهه به سازمان مزبور پرداخت و از مزایای قانون تأمین اجتماعی برخوردار گردند و حسب قسمت اخیر ماده واحده مزبور به سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده شده است که در صورت عدم پرداخت حق بیمه طبق ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی نسبت به وصول آن اقدام نماید و در جهت تحقق اهداف مقنن به شرح تبصره های ماده واحده فوق الذکر مقرراتی در باب ضمانت اجراء قانون از جمله تردد رانندگان حمل و نقل بار و مسافر بین شهری در جاده‌ها به شرط داشتن دفترچه کار معتبر و همچنین جواز مطالبه و وصول حق بیمه قانونی از شرکت‌ها و مؤسسات صادر کننده بارنامه وسیله سازمان تأمین اجتماعی وضع شده است نظریه اینکه مقررات امره فوق الذکر مفید نفوذ و اعتبار قانون مزبور از تاریخ اجرای آن است، اطلاق بخشنامه شماره ۵۰۰۰/۱۰۹۵۶۳ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۸ سازمان تأمین اجتماعی که مفهوم تعیین شرایط و قیود خارج از موارد مصرح در حکم مقنن نتیجتاً تغییر در تاریخ اجرای قانون به موازات تحقق شرایط و قیود غیر قانونی اخیرالذکر است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات سازمان تأمین اجتماعی تشخیص داده می‌شود و مستنداً به قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌شود.»

و رأی شماره ۶۸۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص عدم تسری حکم مقرر در تبصره ۲ الحاقی به ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۹/۸/۸ به حقوق مکتسبه قانونی اشخاص قبل از تاریخ تصویب آن: «اولاً، تناقض در مدلول دادنامه‌های فوق الذکر با توجه به محتویات پرونده‌های مطروحه محرز است. ثانیاً، همانطور که در رأی وحدت رویه شماره ۸۱ مورخ ۱۳۸۱/۳/۵ هیأت

←

عطف بما سبق نمودن را در صورت لزوم مختص به قانون گذار دانسته است.^(۱)

→

عمومی دیوان عدالت اداری تصریح شده است، حکم مقرر در تبصره ۲ الحاقی به ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۹/۸/۸ مبنی بر اعتبار سن مندرج در اولین شناسنامه اشخاص به منظور برخورداری از مزایای آن قانون و عدم اعتبار تغییرات بعدی در آن برای سازمان تأمین اجتماعی، مفید عدم تسری تبصره فوق الاشعار نسبت به حقوق مکتسب قانونی اشخاص قبل از تاریخ تصویب آن تبصره است. همچنین سیاق عبارات تبصره فوق الذکر و تأکید قانونگذار به عدم اعتبار هرگونه تغییر در شناسنامه اشخاص مشمول آن قانون از نظر سازمان تأمین اجتماعی مبین عدم تأثیر مطلق تغییرات اعم از ابطال یا اصلاح شناسنامه است. بنابراین دادنامه شماره ۱۳۹۲ مورخ ۱۳۸۴/۹/۱۲ شعبه نهم تجدیدنظر مبنی بر تأیید دادنامه شماره ۲۵۸ مورخ ۱۳۸۴/۲/۱۰ شعبه هشتم بدوی و شماره ۷۷۰ مورخ ۱۳۸۳/۹/۱۱ شعبه دهم تجدیدنظر مبنی بر تأیید دادنامه شماره ۱۹۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۷ شعبه نوزدهم بدوی هر یک در حدی که متضمن این معنی می‌باشد، صحیح و موافق قانون است. این رأی به استناد ماده ۲۰ قانون دیوان عدالت اداری برای شعب دیوان و سایر مراجع در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.»

۱. رأی شماره ۵۶۰ دیوان عدالت اداری مورخ ۱۳۸۵/۸/۷ در خصوص ابطال مصوبه جلسه ۵۳ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی مورخ ۱۳۸۴/۶/۵: «نظر به اینکه وضع مقررات آمره به ویژه از حیث عطف بما سبق شدن آنها اختصاص به قانونگذار و یا مراجع ذیصلاح مآذون از قبل مقنن دارد، بنابراین مصوبه جلسه ۵۳ شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی مورخ ۱۳۸۴/۶/۵ مشعر بر اینکه «... دانشجویان دوره‌های پودمانی در هر رشته از دوره‌های کاردانی پس از گذارندن تمام پودمان‌های رشته، برای شرکت در امتحان جامع موظف‌اند ۳ تا ۵ درس از مجموعه دروس پیشنهادی هر رشته را انتخاب و امتحان بدهند.» از جهت اینکه مبتنی و متکی بر مراتب و اصول قانونی فوق الذکر نیست، خارج از حدود اختیارات شورای برنامه‌ریزی آموزش و درسی علمی - کاربردی تشخیص داده می‌شود و به استناد قسمت دوم ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می‌شود.»

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل‌های آینده، که با کمال دقت و قدرت و نظایف اسلامی و ملی خود
رایجاً و تحت تأثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه‌ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزرگسازده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سبهد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir